

Bijlage 1: Lesplan

Lesdoelen:

- De cursist is bewust van het vele gebruik van partikels in het Nederlands.
- De cursist kan herkennen wanneer de woorden *wel*, *maar*, *eigenlijk* en *toch* op een natuurlijke manier kunnen worden gebruikt.

Taalhandelingen die centraal staan:

- Iemand gerust stellen (*wel*)
- Iemand beleefd een bevel geven (*maar* + imperatief)
- Een nieuw onderwerp aansnijden in een gesprek (*eigenlijk*)
- Om bevestiging vragen (*toch?*)
- Een wens uitspreken (als + *maar*)
- Op een gepaste manier iemand tegenspreken, afhankelijk van de situatie (*eigenlijk*, *wel* of *toch*)

Basisregels:

- *Maar* kun je gebruiken om twee zinnen aan elkaar te plakken, maar ook voor andere dingen.
- *Maar* betekent *slechts* (of: *weinig*, *niet veel*, *klein beetje*, *niet zo goed*, *niet speciaal*, *niet belangrijk*).
- Als je wilt dat iemand iets doet, gebruik je *maar*. Dat is vriendelijker.
- ~~*Eigenlijk* gebruik je als je heel beleefd wilt zijn.~~ Je denkt iets anders dan de ander, maar de ander denkt dat jullie hetzelfde denken.
- *Toch* gebruik je als dingen anders zijn dan je eerst dacht.
- *Toch* kun je in een vraag gebruiken, als je iets denkt maar het zeker wilt weten.
- *Eigenlijk* kun je gebruiken als je beleefd over iets nieuws wilt praten.
- *Maar* kun je met een ‘als-zin’ gebruiken als je iets hoopt.
- *Wel* is het tegenovergestelde van niet.
- *Wel* gebruik je om iemand gerust te stellen.

Intro	<p>“Vandaag gaan we praten over kleine woorden die in het Nederlands veel voorkomen, maar vaak moeilijk zijn, omdat ze veel verschillende betekenissen hebben. De woordjes zorgen er vaak voor dat je beleefd, netjes, aardig, bent.”</p> <p>Dit zijn de woorden (op het bord schrijven en laten uitspreken)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wel - Eigenlijk - Maar - Toch <p>Het hangt af van de situatie wanneer de woorden worden gebruikt. Het is niet goed of fout wanneer je een woord gebruikt, maar soms past het ene woord beter en soms het andere.</p>	12.30 – 12.35
A	<p>Filmpje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1^e keer laten zien: daarna vragen 	12.35 – 12.50

	<ul style="list-style-type: none"> • 2^e keer laten zien: de cursisten moeten hun hand omhoog steken als ze <i>maar</i>, <i>toch</i>, <i>eigenlijk</i> of <i>wel</i> horen. 	
Expliciete uitleg	<ul style="list-style-type: none"> - Ik presenteer script van het filmpje op de beamer en leg per woord uit waarom dat woord daar staat. <p>Zoals je ziet, zijn er veel verschillende manieren dat je de woorden <i>maar</i>, <i>toch</i>, <i>eigenlijk</i> en <i>wel</i> kan gebruiken. We gaan dat oefenen!</p> <p>Uitleg: “<i>Eigenlijk</i>, <i>toch</i> en <i>wel</i> lijken veel op elkaar. Maar ze zijn allemaal net anders!</p> <p>Jan: Wil je geen ijsje? Piet: Ik wil wel een ijsje!</p> <p>→ Piet wil NIET een pizza. Piet wil WEL een ijsje.</p> <p>Jan: Ik koop voor ons een pizza! Piet: Ik wil eigenlijk een ijsje. → Jan denkt dat Piet pizza wilt. Maar Piet wil geen pizza. Hij wil EIGENLIJK liever een ijsje.</p> <p>Jan: Je zei net dat je geen ijsje wil! Piet: Ik wil toch een ijsje! → Piet zegt eerst ‘ja’. Jan en Piet weten dus allebei dat Piet pizza wil. Maar daarna zegt Piet TOCH iets anders. Hij wil geen pizza!</p>	12.50 – 13.05
B. 1	<p>De cursisten gaan in groepjes van twee onderstaande gesprekjes oefenen. Petra en ik doen hem eerst samen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kom je morgen eten bij mij? - Ik heb eigenlijk geen tijd morgen. Ik kan wel vrijdag komen! - Oke, leuk! - Jij moet morgen naar de winkel, want jij hebt morgen geen les. - Ik heb wel les! Ik kan niet naar de winkel! - Oke, dan ga ik wel. 	13.05 – 13.10
B. 2	<p>Ik lees de zinnen voor. De cursisten krijgen eerst de tijd zelf de combinaties te maken. Daarna bespreken we de opdracht samen, waarbij de eerste cursist de ene zin voorleest en de tweede de andere zin.</p>	13.10 – 13.20
B. 3	<p>Zie onderstaande oefening. Cursisten maken de oefening eerst zelfstandig, daarna samen bespreken</p>	13.20 – 13.35
B. 4	<p>De cursisten gaan in groepjes van twee onderstaande gesprekjes oefenen. Petra en ik doen hem eerst samen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jij woont in Beuningen, toch? - Dat klopt! - Ik ook! Ik kom een keer naar jou! - Wat leuk! Kom maar op donderdag, dan heb ik tijd! - Mag ik een pen lenen? - Sorry, dat kan niet. Ik heb er maar één. - Jammer. Nu kan ik niet schrijven. 	13.35 – 13.40

	- Hmm...Misschien zit er toch nog een pen in mijn tas. Ik ga zoeken!	
B. 5	Ik lees de zinnen voor. De cursisten krijgen eerst de tijd zelf de combinaties te maken. Daarna bespreken we de opdracht samen, waarbij de eerste cursist de ene zin voorleest en de tweede de andere zin.	13.40 – 13.50
B. 6	Zie onderstaande oefening. Cursisten maken de oefening eerst zelfstandig, daarna samen bespreken.	13.50 – 14.05
	Pauze	14.05 – 14.30
B. 7	Kahoot!	14.30 – 14.50
C. 1	De cursisten krijgen de powerpoint te zien. Ik zeg bij elke powerpoint een zin, en de cursisten geven antwoord hierop/geven een vervolgzin, met het woord dat op de dia te zien is.	14.50 – 15.05
B. 8	Als er nog tijd over is: de cursisten spelen samen de dialoog van de eerste A-opdracht uit.	
Toets maken		15.05 – 15.30